

ROLNIK

Motto:
„Uczcie się
wzbogacać
się —
czekajcie.

Bezplatny dodatek do „Głosu Wąbrzeskiego poświęcony zagadnieniom rolniczym

Nr. 4

Wąbrzeźno, dnia 14 lutego 1931 r.

Rok 3

Łączyć nie dzielić, godzić nie kłócić, budować nie burzyć!

GŁOS CZŁONKA POW. P. T. R. O WYSTĄPIENIU KÓŁKA ROLNICZEGO W NIEDŹWIEDZIU.

Kółko Rolnicze Niedźwiedź występuje z P. T. R. W uchwale swojej, ogłoszonej w gazetach nazywa bezcelowe i bezużyteczne należenie do PTR. bo PTR. nie umie ulżyć wzrastającej nędzy na wsi, nie potrafiło przeforsować zniżki składek dla Ubezpieczalni Krajowej, Kas Chorych, Pomorskiej Izby Rolniczej i obniżenie podatków. W drugiej uchwale tegoż Kółka zarzuca się PTR. obojętność w sprawie brzeskiej i że jeden z członków Zarządu Głównego (pewnie p. Serożyński) głosował z tymi, którzy na sprawę Brześcia patrzą trzeźwo!

Znając dobrze działalność PTR. chciałbym te zarzuty sprostować. Wiadomym jest, że PTR. już oddawna stara się usilnie o obniżenie składek dla Ubezpieczalni Krajowej, Kas Chorych, Zakładu Ubezpieczeń od wydatków w rolnictwie, lecz przeforsować tego nie może bo w tych instytucjach samowładnie nie rządzi. Z Pomorską Izbą Rolniczą PTR. ściśle współpracuje, lecz na budżet Izby i obniżenie składek niema decydującego wpływu, bo od tego jest Rada Pomorskiej Izby Rolniczej. Co do podatków to PTR. przez swoje centrale i instruktorjaty powiatowe zapoznaje szerokie rzesze rolników z ustawami podatkowymi, broni ich przed niewłaściwym opodatkowaniem, udziela bezpłatnie w różnych sprawach porad prawnych itd., lecz na obniżenie podatków też niema wpływu, bo to może uczynić tylko Sejm. Głównym zadaniem P. T. R. jest szerzenie oświaty rolniczej, to też usilnie czyni, obecnie poucza rolników jak sobie radzić w dzisiejszej biedzie, jak się urządzać, aby w myśl dzisiejszych zasad produkować dużo, tanio i dobry towar. Zachęca i pomaga w organizowaniu różnych spółdzielni, celem przeróbki i zbytu produktów rolnych, słowem robi wszystko, aby podnieść oświatę i dobrobyt wsi.

Nie cudem, lecz długoletnią pracą organizacyjną doszli rolnicy w Danji do dobrobytu. Przez Kółka hodowlane wyhodowali sobie dobre rasy krów mlecznych, kur nośnych i świń, przez spółdzielnie produkty swoje przerabiają i sprzedają, to też oni jedni w Europie kryzysu nie odczuwają.

NIE WYSTĄPIENIU KÓŁKA ROLNICZEGO W NIEDŹWIEDZIU. pp. z Niedźwiedzia, piszecie publicznie w gazetach, że należenie do PTR. jest bezcelowe i bezużyteczne, wy to jesteście bezcelowi i bezużyteczni! Czemuż to ks. Łowicki, podpisany pod temi uchwałami, wybrany do Zarządu Powiat. PTR., wyboru tego nie przyjął! przecież miałby możliwość zrobić z PTR. celową i użyteczną organizację, jeżeli jego zdaniem inni tego nie potrafią. Widać takie „strzelanie z za płotu” jest wygodniejsze, ale to nie każdemu pasuje. Chodzi Wam głównie o to, że PTR. nie protestuje w sprawie Brześcia? PTR. jest organizacją bezpartyjną. Mamy w Kółkach Rolniczych ludzi rozmaitych odcieni i zapatrywań politycznych od skrajnych lewicowców do skrajnych prawicowców.

Ewangelią PTR. jest wszystkich swoich członków jednakowo obsługiwać. Nie wolno więc PTR. zajmować jakiegokolwiek stanowiska w sprawie Brześcia, a to dlatego, że są w Kółkach Rolniczych tacy, którzy tę sprawę potępiają, lecz są i tacy, którzy ją pochwalają. Toć i zamordowanie Prezydenta Narutowicza jedni potępiali, jako potworną zbrodnię a byli i tacy, którym się to podobało — i przewrót majowy jednym się podobał, a drugim nie, lecz o takich sprawach w Kółkach się nie mówi, bo to kłóci i rozbija a psuje gospodarczą pracę.

Ogłaszacie te swoje uchwały w gazetach, żeby wywołać efekt, czyli próbujecie rozbijać PTR. Komuż to tem chcecie robić na złość, czy może p. Serożyńskiemu, za to, że głosował z tymi, co sprawę Brześcia pochwalają? P. Serożyński w Sejmie jest przedstawicielem stronnictwa, którego do Sejmu wybrało nie PTR., a głosować w tej sprawie, solidaryzował się ze swoim Klubem i swoimi wyborcami, więc nie można mieć o to pretensji do PTR.

Nie podoba się Wam w Zarządzie p. Serożyński czy kto inny, to jest przecież na to Walne Zebranie, można wybrać innego, a nie rozbijać pożytecznej organizacji, bo tem nie zrobicie na posłtę ani p. Serożyńskiemu ani p. Donimirskiemu, lecz wyrządzacie szkodę sobie, czyli rolnictwu i Państwu.

A jakże to ks. Bliziński z Liskowa, dzikiej i nędznej wioski zrobił wzorową i kulturalną i bogatą wieś którą wszyscy podziwiają. Zmudną pracą organizacyjną, spółdzielczością i przy wydatnej pomocy Centralnego Towarzystwa Rolniczego doszedł Lisków do dobrobytu. Dlaczegoż to, takie Kółka Rolnicze, jak Drzycim pow. świecki, Jelencz pow. Tuchola, Wygoda pow. Kartuzy lub Rychnowo pow. Wąbrzeźno i wiele innych nie występują i nie mówią, że należenie do PTR. jest bezcelowe; a bo te Kółka są żywotne, same dużo działają i dużo z pomocy PTR. korzystają. A wy,

Łączyć nie dzielić, godzić nie klócić, budować nie burzyć i ciągle się udoskonalać, to są zasady których Chrystus nauczał i temi zasadami, zwłaszcza w dzisiejszych ciężkich czasach, trzeba nam się kierować.

Rozbijacką robotę tych panów z Niedźwiedzia wypada potępić, bo naprawdę wyświadcza ją oni rolnikom „niedźwiedzie” przysługi.

Franciszek Szałach,

członek Zarządu Główn. i pow. PTR.

— o g o —

Komunikaty Instruktora Rolnego P. T. R.

KOMUNIKAT NR. 23.

Komunikuje się, że na starania nasze Pomorskie Stowarzyszenie Ubezpieczeń od ognia wyjątkowo zgodziło się wbrew warunkom swego statutu rozłożyć na 2 raty płatność składek ogniowych, a mianowicie: połowa składki winna być niezwłocznie zapłacona, druga połowa — nie później 1 kwietnia rb. przy oprocentowaniu 1% miesięcznie (za miesiące luty i marzec).

Jeżeli wziąć pod uwagę ogromną ilość strat pogorzecowych, jakie poniosło P. S. U. i konieczność wypłat tych odszkodowań, na które P. S. U. musiało zaciągnąć oprocentowane pożyczki, należy uznać, że P. S. U. zastosoowało możliwe ulgi rolnikom co do płatności tych składek. Celem przyznania tej ulgi Kółko winno przesłać odnośne podanie do P. S. U., deklarujące opłatę procentu za luty i marzec.

KOMUNIKAT NR. 24.

W myśl informacji, otrzymanych z Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu, podajemy do wiadomości naszym członkom, że Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu obniżyła ceny na drewno o ca 30% w stosunku do cen roku ub., dając zlecenia Nadleśnictwom sprzedaż szczapów po cenie od 9 do 11 zł. za 1 mtr.³, zależnie od różnych warunków, t. j. rodzaju drewna, odległości itd., gdy cena w roku ub. wynosiła średnio około 14 zł. za 1 mtr. szczapów. Nadleśnictwa winne sprzedawać drewno każdemu zgłaszającemu się rolnikowi z wolnej ręki, w ilości jemu potrzebnej. Poza tem Nadleśnictwa otrzymały dyrektywy o sprzedaży drewna na kredyt ze spłatami ratalnymi na skrypty dłużne, zaopatrzone podpisem wiarogodnego poręczyciela. Wogóle przez Dyrekcję Lasów wydane zostały dyrektywy o czynieniu wszelkich możliwych ulg przy zakupie drewna przez rolników.

Zalecamy Kółkom Rolniczym P. T. R. czynić zbiorowe zakupy drewna w miejscowych Nadleśnictwach, delegując tam kilku członków, celem przedwstępного omówienia ceny, oraz warunków zakupu.

Licytacje wobec tego będą miały miejsce w wypadku nierozsprzedaży z wolnej ręki całego przygotowanego na sprzedaż drewna użytkowego, wzgl. budulcowego.

Dyrekcja P. T. R.

Wobec ciężkiego kryzysu ekonomicznego rolnictwa i związaną z tem niemożliwością opłaty podatków i świadczeń socjalnych w terminach, oraz zaległości tychże, zwróciliśmy się z propozycją do pp. Prezesów P. T. R., aby zainicjowali konferencje z pp. Starostami, Naczelnikami Urzędów Skarbowych i Komisarzami Kas Chorych, celem wspólnego porozumienia się i rozłożenia płatności podatków państwowych i komunalnych i składek do Kas Chorych i t. d.

W ostatnich czasach kierownicy tych Urzędów otrzymali odnośne uprawnienia, w rezultacie więc wspólnego porozumienia się z władzami, co do płatności podatków i świadczeń, zaistniałaby możliwość ograniczenia przymusowego ściągania tych należności i stosowania egzekucyj, rujnujących warsztaty rolne.

O wyniku tych konferencyj członkowie nasi będą powiadomieni w swoim czasie przez nas, oraz przez Instruktoryjaty powiatowe P. T. R.

Dyrekcja P. T. R.

KOMUNIKAT NR. 25

w sprawie kontraktów taryfowych i książeczek obrachunkowych na rok służbowy 1931/32 dla robotników rolnych.

Niniejszem komunikujemy, że ukazały się już nowe kontrakty taryfowe dla robotników rolnych na rok służbowy 1931/32 nakładem Pomorskiej Komisji Pracy, obejmujące wszystkie kategorie robotników rolnych po cenie 1,50 zł. za egzemplarz, oraz nowe książeczki obrachunkowe do zapisywania wydawanej ordynarji, pensji, potrąceń składek do Kas Chorych itp., jakoteż spisu inwentarza powierzonego danemu robotnikowi po cenie 50 gr. za egz.

W myśl paragr. 6 Orzeczenia Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej pracodawca wydaje na ręce wybranego przez robotników przedstawiciela bezpłatnie jeden egzemplarz książki kontraktowej oraz zaopatruje bezpłatnie każdego pracownika w książeczkę obrachunkową.

Niezależnie od powyższych druków są oddzielne odbitki wysokości wynagrodzenia służby gburskiej (wiejskiej) po cenie 20 gr. za sztukę.

Wszystkie wyżej wymienione druki można nabywać za gotówkę, zaliczeniem pocztowem, oraz za przesłaniem znaczków pocztowych. W tym ostatnim wypadku należy dołączyć 20 groszy na koszt przesyłki.

Pomorska Komisja Pracy.

KOMUNIKAT NR. 26.

Podajemy do wiadomości członkom P. T. R., że w dalszym ciągu Pomorskie Towarzystwo Rolnicze czyni starania w Ministerstwie Komunika-

cji o obniżenie stawek taryfowych na przewóz ponad 300 klm. węgla i miału węglowego oraz na wozów sztucznych produkcji krajowej. Gdańska Dyrekcyjna Rada Kolejowa stanęła całkowicie na tem stanowisku i przedstawiła odnośne postulaty do Głównej Dyrekcyjnej Rady Kolejowej w Warszawie.

Równorzędne starania czynione są w Ministerstwie Rolnictwa przez organizacje rolnicze celem poparcia tych słusznych żądań rolnictwa.

Dyrekcja P. T. R.

KOMUNIKAT NR. 27.

Okręgowy Urząd Ubezpieczeń w Poznaniu okólnikiem nr. 59/30 do Kas Chorych podwyższył budżet robotników rolnych i tem samem spowodował zaszeregowanie różnych kategorii robotników rolnych do wyższych klas zarobkowych, co znacznie podwyższyło składki do Kas Chorych oraz do Ubezpieczalni Krajowej.

Na powyższe podwyższenie stawek, niesłusznie i krzywdząco obciążające rolnictwo Pomorza (oraz Wielkopolski), Pomorskie Towarzystwo Rolnicze wespół z innymi organizacjami rolniczymi Pomorza i Wielkopolski zareagowały szeregiem memorjałów, wystosowanych do Min. Pracy i O. Sp., oraz do Ministerstwa Rolnictwa, a kilkakrotne delegacje przedstawicieli organizacji rolnictwa osobiście przedstawiły Panu Ministrowi Roln., oraz Dyrektorowi Gł. Urz. Ubezp. w Warszawie konieczność słusznego obniżenia tych stawek, których przymusowe ściągnięcie doprowadzi wkrótce do załamania się warsztatów rolnych Zachodniej Polski i do katastrofy rolnictwa. Po szeregu przedstawień i starań otrzymała delegacja Nacz. Org. Roln. Zach. Polski na początku lutego roku bież. zapewnienie i obietnicę od Dyrektora Gł. Urz. Ubezp. w Warszawie, że niezwłocznie wydany zostanie przez Okr. Urząd Ubezp. w Poznaniu okólnik do Kas Chorych, który ma obniżyć od 1 stycznia 1931 r. składki do Kas Chorych i Ubezp. Kr. oraz rozłożyć zaległe na 1. 1. 1931 r. składki do Kas Chorych na 3 kwartały i anuluje wszelkie kary za zwłokę do 1. 1. 1931 r.

Niestety powyższa obietnica nie została uskutecznią, jakoby wobec ciężkiej sytuacji finansowej Kas Chorych.

Wobec tego prezes Pom. Tow. Roln. p. Jan Donimirski wystąpił z telegraficznym protestem do Ministerstwa Pracy i Op. Społ., oraz do Min. Rolnictwa treści następującej:

„Mimo obietnicy danej delegacji ziem zachodnich z początkiem lutego ze strony Głównego Urzędu Ubezp. obniżenia składek Kas Chorych i rozłożenia zaległości, takowa została cofnięta.

Utrzymanie takiego spowoduje powszechną niewypłacalność, przez rujnujące licytacje zerwanie się wielkiej masy warsztatów rolnych, w konsekwencji załamanie się samych Kas Chorych.

Interwencja gwałtownie potrzebna.

Komunikując o powyższem członkom P. T. R., podajemy do wiadomości, że będą nadal czynione wszelkie kroki ze strony P. T. R. oraz innych organizacji, jak i Nacz. Org. Roln., aby słuszne żądania rolnictwa w tej dziedzinie zostały pomyślnie załatwione.

Dyrekcja P. T. R.

KOMUNIKAT NR. 28.

W dniu 29 i 30 stycznia r. b. odbyły się posiedzenia Prezydium Związku Organizacji Rolniczych Rzplitej Polskiej oraz Rady Związku w Warszawie z udziałem członka Prezydium p. Jana Donimirskiego — prezesa Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego i 4 przedstawicieli Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego, członków Rady Związku. Zebrania powyższe miały na celu omówienie i uchwalenie rezolucyj w związku z pogłębiającym się w dalszym ciągu katastrofalnym stanem gospodarczym w rolnictwie.

Uchwały Rady zostały przedstawione czynnikiem miarodajnym, jako opinia całego rolnictwa Rzeczypospolitej zrzeszonego w Związku Organizacji Rolniczych, a mianowicie: Rada Związku wypowiada opinię, że walka z kryzysem rolniczym polegać musi nie zaniedbując środków zmierzających do podniesienia cen przedewszystkiem na obniżeniu kosztów produkcji i zmniejszeniu wszelkich wydatków obciążających budżet gospodarstwa rolnego i rodziny rolnika.

Wychodząc z tych przesłanek Rada Związku wzywa zarówno zrzeszenia rolnicze, jak i poszczególnych rolników do konsekwentnej pracy nad odpowiednią reorganizacją warsztatów rolnych i przystosowaniem kierunku i jakości produkcji do sytuacji rynkowej. Praca ta winna zmierzać nie do ryczałtowego zmniejszenia globalnych kosztów produkcji, lecz obniżenia kosztów własnych, przypadających na jednostkę wytwarzanego produktu.

Na wysokość kosztów produkcji i wydatków związanych z utrzymaniem rodziny wywierają silny wpływ ceny wyrobów przemysłowych, nabywanych przez rolnika oraz ciężące na warsztatach rolnych świadczenia pieniężne na rzecz państwa instytucji komunalnych i ubezpieczeń społecznych.

W uznaniu całej powagi sytuacji, Rada Związku zwraca się do władz państwowych z usilną prośbą o podjęcie stanowczych wysiłków dla osiągnięcia jaknajdalej idących oszczędności w gospodarstwie państwowem, wydatnego zmniejszenia budżetu instytucji komunalnych i ubezpieczeń społecznych oraz o przystąpienie do gruntownej reformy ustawodawstwa, dotyczącego obciążenia produkcji i wymiany.

Najdalej nawet idące obniżenie kosztów produkcji nie może doprowadzić przy obecnym poziomie cen produktów rolnych do przywrócenia zachwianej równowagi pomiędzy przychodem a niezbędnymi wydatkami warsztatu rolnego. Zachodzi zatem konieczność stworzenia dla rolnika źródeł kredytu niezbędnego na pokrycie wywołanych przez kryzys przejściowych niedoborów gospodarczych. Wobec niewątpliwego przeciążenia warsztatów kredytem krótkoterminowym, zagadnienie to może być rozwiązane na drodze uruchomienia systemu kredytu średnioterminowego. Nie mniej koniecznem jest uruchomienie kredytu długoterminowego.

Rada Związku uznaje za konieczne podjęcie wszelkich wysiłków celem wyszukania źródeł kredytu na rynku wewnętrznym, przeprowadzając jednocześnie konwersję krótkoterminowych zobowiązań rolniczych wobec państwa i instytucji

publiczno-prawnych na zobowiązania średnio lub długoterminowe oraz stosując przejściowo w możliwie szerokim zakresie przedłużenie terminów płatności dla bieżących zobowiązań krótkoterminowych.

Rada Związku oświadcza w pełnym poczuciu odpowiedzialności, że bez szybkiego rozwiązania zagadnienia kredytowego ujemne konsekwencje kryzysu jaki dotknął rolnictwo nasze, wzrosną do rozmiarów katastrofy, rujnującej nie tylko rolnictwo, lecz całe życie gospodarcze Polski.

Dyrekcja P. T. R.

Bieda drobnych dzierżawców rolnych.

Liczne rzesze drobnych dzierżawców rolnych z troską i niepokojem oczekują ostatecznego załatwienia ich sprawy w drodze ustawodawczej. Jak wiadomo, Pan Minister Reform Rolnych podczas obrad nad budżetem swego Ministerstwa oznajmił, że Rząd zdaje sobie dokładnie sprawę z wagi tego zagadnienia i przygotowuje ustawę o uwłaszczeniu drobnych dzierżawców, opartą na dotychczasowym doświadczeniu i związaną z ogólną polityką agrarną obecnego rządu.

Interesy drobnych dzierżawców rolnych zabezpieczone w chwili obecnej rozporządzeniem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 września 1930 r. o przedłużeniu mocy obowiązującej ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. w sprawie ochrony drobnych dzierżawców rolnych, która to ustawa wygasła z dniem 1 października 1930 roku.

Rozporządzenie Pana Prezydenta przedłuża termin ochrony do dnia 1 października 1933 roku (a więc na trzy lata), a ponadto, chcąc zapewnić ciągłość ustawowej ochrony, wstrzymuje do tego terminu wykonanie prawomocnych wyroków i nakazów sądowych, postanawiających oddanie właścicielom gruntów dzierżawnych, podlegających ochronie. Wstrzymanie wykonania wyroków i nakazów sądowych nie ma zastosowania do tych dzierżawców, którzy nie płacą ustawowej tenuty dzierżawnej, poddzierżawiają grunty bez zgody właściciela, oraz w wypadkach, kiedy dzierżawione grunty są niezbędne dla celów wojskowych lub dla prowadzenia wydzielonych z administracji państwowej przedsiębiorstw przemysłowych, handlowych i górniczych.

W ten sposób rozporządzenie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 września 1930 r. utrzymało w dalszym ciągu ochronę około 70.000 drobnych dzierżaw, to jest dzierżaw do 5 ha użytków rolnych z gruntów prywatnych i państwowych, oraz dzierżaw o większym obszarze, oddanych w użytkowanie drobnym rolnikom przez Urząd Ziemi.

Sprawa jednak ochrony drobnych dzierżawców rolnych, która powstała na tle stosunków wojennych i powojennych, wymaga i od gospodarczej i od społecznej strony ostatecznego uregulowania, o czym wspominał właśnie obecny Minister Reform Rolnych.

W. Z.

ZEBRANIA KÓLEK ROLNICZYCH.

W nadchodzącą niedzielę, dnia 15 lutego odbędą się zebrania Kółek Rolniczych w miejscowościach:

Zaskocz, w szkole powszechnej o godz. 14-tej. Poruszone będą sprawy wniosku do Okr. Urzędu Ziemińskiego o dodatkowy kredyt na zasiew, sprawa Pomorskiego Stow. Ubezpiecz., Zakładu Ubezpieczeń od wypadków w rolnictwie; następnie referaty: p. Kociurskiego inspektora wydziału organizacyjnego P. T. R. i instruktora rolnego p. Z. Malkiewicza.

Dębowałaka — w szkole powszechnej o godz. 17-tej. Na zebranie przybędą prelegenci pp.: Kociurski inspektor wydz. organizacyjnego i Z. Malkiewicz instruktor rolny P. T. R. Uprasza się o liczne przybycie członków i gości.

NOTOWANIA GIELDY PŁODÓW ROLNICZYCH w POZNANIU.

Urzędowe stwierdzenie komisji notowania cen

Notowania oficjalne z dnia 10 II. 1931 r.

100 kg. w ładunkach wagonowych parytet Poznań

Zyto	16,25—16,50
Pszonica	18,75—19,50
Jęczmień zw.	19,00—20,56
Jęczmień brow.	21,00—27,00
Owies	17,75—18,75
Mąka żytnia 65% s work. stan.	—, —, —26,00
Mąka pszenna 65% s work.	33,00—36,00
Otręby żytnie	11,00—12,00
Otręby pszenne	12,50—13,50

TARGOWICA MIEJSKA.

z dnia 10 II. 1931 r.

Płacono za 100 kg. żywej wagi:

BYDŁO:

B. Stadniki:

a) wytuczony pełnomięsisty	82—90
d) tuczny mięsisty	70—80
b) tuczny dobrze odżywiony	62—66
c) miernie odżywiony	50—56

ŚWINIE.

b) pełnomięsisty od 120 do 150 kg. żyw. wagi	118—124
c) pełnomięsisty od 100 do 120 kg. żyw. wagi	110—108
d) pełnomięsisty od 80 do 100 kg. żyw. wagi	90—100
e) mięsisty świnie ponad 80 kg.	80—90
f) maciorzy i pędne kastraty	96—106

JALÓWKI I KROWY:

a) pełnomięs. wytucz. krowy najw. wartości rzeźnej	90—100
b) pełnomięs. wytucz. krowy mniej dobre młode	74—84
wart. rzeźnej do lat 7	74—84
c) starsze wytucz. jałówki i krowy	60—70
d) miernie odżywione krowy i jałówki	50—56
e) licho odżywione krowy i jałówki	— — —

Opasy chlewne:

CIELETA.

a) najprzedniejsze cielęta tuczne	
b) średnio tuczona cielęta i najprzed. ssaki	
c) mniej tuczona cielęta i dobre ssaki	
d) licho ssaki	